

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Viktora Kučery a soudců JUDr. Lenky Matyášové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobce: **Děti Země – Klub pro udržitelnou dopravu**, pobočný spolek, se sídlem Körnerova 219/2, Brno, zast. JUDr. Petrou Humlíčkovou Ph.D., advokátkou se sídlem Vodičkova 704/36, Praha, proti žalovanému: **Dopravní a energetický stavební úřad**, se sídlem nábr. Ludvíka Svobody 1222/12, Praha, v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti žalovaného při rozhodování o bodu 3) žádosti žalobce o poskytnutí informací č. 6 ze dne 24. 1. 2025, o nesouhlasu Krajského soudu v Ostravě s postoupením této věci Městským soudem v Praze,

t a k t o :

K projednání a rozhodnutí věci vedené u Krajského soudu v Ostravě pod sp. zn. 25 A 41/2025 **je příslušný** Krajský soud v Ostravě.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Žalobou podanou dne 1. 8. 2025 se žalobce u Městského soudu v Praze domáhá ochrany proti nečinnosti žalovaného Dopravního a energetického stavebního úřadu (DESÚ) jako povinného subjektu při rozhodování o bodu 3) žádosti žalobce o poskytnutí informací č. 6 ze dne 24. 1. 2025 dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „informační zákon“); v daném bodě žalobce požadoval „*ostatní rozhodnutí DESÚ o předčasném užívání či zprovoznění jiných dálnic* [pozn. vyjma dálnice D 49, které se týkaly body 1) a 2) žádosti] *během roku 2024*“. Žalovaný přípisem ze dne 5. 2. 2025, č. j. DESU/031/002469/25, žalobci oznámil, že za poskytnutí uvedené informace požaduje úhradu podle § 17 odst. 3 informačního zákona, a to ve výši 3 000 Kč. Žalobce nesouhlasil s výší úhrady, měl za to, že mu měla být informace poskytnuta zdarma, a proto podal proti oznámení žalovaného stížnost [§ 16a odst. 1 písm. d) informačního zákona]. Vzhledem k tomu, že žalovaný zůstal nečinný a žalobce neobdržel ani žádnou reakci na svou stížnost, obrátil se na soud s tzv. nečinností žalobou.

[2] Městský soud v Praze tuto žalobu usnesením ze dne 25. 8. 2025, č. j. 8 A 98/2025-11, postoupil podle § 7 odst. 6 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších

předpisů (dále jen „s. ř. s.“), Krajskému soudu v Ostravě jako soudu místně příslušnému. V odůvodnění přitom odkázal na § 7 odst. 4 s. ř. s., který stanoví místní příslušnost Krajského soudu v Ostravě k rozhodování v těch věcech správního soudnictví, ve kterých rozhodl nebo měl rozhodnout Dopravní a energetický stavební úřad.

[3] Krajský soud v Ostravě věc zapsal pod sp. zn. 25 A 41/2025 a spis posléze předložil přípisem ze dne 19. 9. 2025 k rozhodnutí o příslušnosti Nejvyššímu správnímu soudu, protože s postoupením věci nesouhlasil. Podstata nesouhlasu spočívá v historických souvislostech § 7 odst. 4 s. ř. s. zakládajícího zvláštní místní příslušnost Krajského soudu v Ostravě. Ten byl původně s účinností od 1. 1. 2018 povolán k rozhodování úzce vymezených věcí týkajících se umísťování a povolování staveb dopravní infrastruktury podle zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury. Rozsah věcí, pro které byla stanovena zvláštní příslušnost, byl následně rozšířen o veškeré věci, v nichž rozhodoval nebo měl rozhodovat Dopravní a energetický stavební úřad. Z důvodové zprávy k zákonu č. 152/2023 Sb. vyplývá, že úmyslem zákonodárce nebylo přenést na krajský soud paušálně rozhodování ve všech věcech, v nichž rozhodoval nebo měl rozhodovat DESÚ, ale pouze tam, kde by vykonával kompetenci prvostupňového orgánu ve věcech stavebních. Ve věcech žádostí o informace není příslušnost DESÚ nijak exkluzivní, proto by mělo dojít k aplikaci obecných ustanovení o příslušnosti krajských soudů.

[4] Nejvyšší správní soud se neztotožnil s uvedeným názorem Krajského soudu v Ostravě a shledal jeho nesouhlas s postoupením věci nedůvodným.

[5] Pro věc je podstatný především samotný text zákonné úpravy v § 7 odst. 4 s. ř. s., který zní: *„Ve věcech, ve kterých rozhodl nebo měl rozhodnout v prvním stupni Dopravní a energetický stavební úřad, je k řízení příslušný Krajský soud v Ostravě. O těchto žalobách vede řízení specializovaný senát“.*

[6] Na citované právní úpravě – ve shodě s Městským soudem v Praze – neshledává Nejvyšší správní soud nic nesrozumitelného, ani nejasného. Příslušnost Krajského soudu v Ostravě je v něm vymezena pouze identitou, resp. příslušností správního orgánu prvního stupně. Pokud není sporná jeho příslušnost, nemůže být spornou příslušnost Krajského soudu v Ostravě. Nic na tom nemění historické souvislosti přijetí § 7 odst. 4 s. ř. s, na které poukazuje Krajský soud v Ostravě obdobně, jako to učinil i u svého dalšího nesouhlasu s postoupením podobné věci týkající se též nečinnosti při rozhodování o žádosti o informace dle informačního zákona, o němž Nejvyšší správní soud rozhodl usnesením ze dne 23. 10. 2025, č. j. Nad 137/2025-23, ve kterém mj. konstatoval:

„Do 31. 12. 2023 platil § 7 odst. 4 s. ř. s. ve znění, podle něž k řízení o žalobě proti rozhodnutí, kterým se umísťuje nebo povoluje stavba dopravní infrastruktury podle § 1 odst. 2 písm. a) nebo b) zákona č. 416/2009 Sb., o urychlení výstavby dopravní, vodní a energetické infrastruktury, ve znění pozdějších předpisů, je příslušný Krajský soud v Ostravě. O těchto žalobách vede řízení specializovaný senát. V dalším překotném až chaotickém vývoji v souvislosti se změnami veřejného stavebního práva se měnil obsah i účinnost citovaného ustanovení. Věcné kritérium spočívající ve vymezeném okruhu staveb bylo jednoznačně a nepochybně nahrazeno

pokračování

právě kritériem institucionálním (původně se mělo jednat o Nejvyšší stavební úřad a Specializovaný a odvolací stavební úřad, posléze nahrazené právě Dopravním a energetickým stavebním úřadem). Změnil se i okruh žalob, k jejichž projednání se zvláštní příslušnost Krajského soudu v Ostravě stanovuje: namísto původní příslušnosti k projednání žalob proti rozhodnutí správních orgánů ve stanovených agendách je ze samotného textu zákona zřejmé, že nově je příslušnost krajského soudu dána širěji, přinejmenším pro žaloby na ochranu proti nečinnosti (avšak nikoliv pouze ty).

Tento závěr podporuje i důvodová zpráva k zákonu č. 284/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím stavebního zákona, jímž byly tyto změny poprvé provedeny (následně došlo již jen k záměně správních úřadů): „sousedím, rozhodl nebo měl rozhodnout“ je nutno v kontextu tohoto ustanovení rozumět nejen vydání rozhodnutí ve smyslu § 65 soudního řádu správního, ale také jiné formy činnosti veřejné správy vydané či učiněné Specializovaným stavebním úřadem nebo Nejvyšším stavebním úřadem. Krajský soud v Ostravě proto bude příslušný také v případech zásahových žalob a žalob proti nečinnosti.“ (vládní návrh zákona č. 284/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím stavebního zákona, tisk č. 1009/0 v osmém volebním období. www.psp.cz).

Z následného zákona č. 152/2023 Sb., kterým se mění zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění zákona č. 195/2022 Sb., a některé další související zákony, ani z důvodové zprávy k němu, již se dovolává krajský soud, pro nyní posuzovanou otázku neplyne nic jiného, než že došlo k náhradě Nejvyššího stavebního úřadu a Specializovaného a odvolacího stavebního úřadu Dopravním a energetickým stavebním úřadem. O jakémkoliv věcném omezení zvláštní příslušnosti Krajského soudu v Ostravě důvodová zpráva neříká vůbec nic (vládní návrh zákona, kterým se mění zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, ve znění zákona č. 195/2022 Sb., a některé další související zákony, tisk č. 330/0 v devátém volebním období. www.psp.cz).

Nejvyšší správní soud má za nepochybný úmysl zákonodárce stanovit zvláštní příslušnost Krajského soudu v Ostravě pro všechny formy činnosti veřejné správy vydané či učiněné Dopravním a energetickým stavebním úřadem a neshledává žádný důvod takto vyjádřený záměr omezovat toliko na část jeho agendy, třebaš jeho agendy hlavní. I poskytování informací podle informačního zákona se realizuje formami činnosti veřejné správy, zvláštní příslušnost Krajského soudu v Ostravě se tak může uplatnit i v těchto případech.

Bude tím zcela jistě naplňován, byť v širším rozsahu, i původní účel zavedení zvláštní příslušnosti Krajského soudu v Ostravě, provedeného zákonem č. 225/2017 Sb. s účinností od 1. 1. 2018. Tím bylo zefektivnění, zrychlení a zkvalitnění soudního přezkumu (usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 6. 2019, č. j. Nad 79/2019-68). Podle § 2 odst. 1 informačního zákona v kombinaci s čl. 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod lze předpokládat, že Dopravní a energetický stavební úřad bude především adresátem žádostí o informace, které úzce souvisí s povolováním vyhrazených staveb. Nebylo by racionální, aby zvláštní příslušnosti podléhal pouze soudní přezkum rozhodnutí o povolení vyhrazených staveb, zatímco procesy s tím úzce související již nikoliv. Pokud by mělo dojít k rozdělení příslušnosti krajských soudů, lze pochybovat, že by to vedlo k zefektivnění, zrychlení a zkvalitnění soudního přezkumu. Není přitom podstatné, že o žádostech o informace běžně rozhodují i jiné správní

orgány, jak uvádí krajský soud. Specifikem žádostí vyřizovaných Dopravním a energickým stavebním úřadem je totiž jejich předmět, tedy informace týkající se vyhrazených staveb, nikoliv forma jejich vyřizování.“

[7] S odkazem na tyto závěry, přímo použitelné i na nyní posuzovaný nesouhlas s postoupením věci, je tedy možné uzavřít, že příslušný k projednání a rozhodnutí posuzované věci ochrany proti nečinnosti DESÚ při rozhodování o žádosti o informace dle informačního zákona je Krajský soud v Ostravě. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí, jímž jsou soudy vázány (§ 7 odst. 6 s. ř. s.).

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. října 2025

JUDr. Viktor Kučera
předseda senátu